

Kristenfolket?

NÅR DET GJELD bruk av kristennamnet for å oppnå politiske posisjoner og makt, så har det vore brukt og misbrukt gjennom heile kristendomens historie. Her fins det mange mørke kapitler. Kristeleg Folkeparti er ein organisasjon som brukar dette namnet, og eg vil tru i beste meining. Men uansett så vil namnet verka manipulerande. Mange kristne føler nok at dei **må** stemma på dette partiet på grunn av namnet.

Etter mitt skjønn har det i den seinare tid skjedd ting som går langt over grensa for bruken av dette namnet. Eg tenkjer på ei gruppe sine kupp-planar før nominasjonsmøtet til Hordaland KrF i november i fjor, og det skitne spelet som førte til at heidersmannen Ingebrigt Sørfonn vart «skvisa» ut frå nominasjonslista. KrF er i sanning ikkje nokon søndagsskule.

I DEN SEINARE tid har ei gruppe stått fram med nye kupp-planar når det gjeld kven dei kristne skal stemma på ved valet. Organisasjonen kallar seg «Kristenfolket». Grunnlaget er intervju med ymse politikarar frå det borgerlege parti om kva haldning dei har til ekteskapslova, aktiv dødshjelp, flytting av ambassaden i Jerusalem og tryggingssjerdje der.

For Kristenfolket er Gjermund Hagesæter (Frp) drømmekandidaten. Han er einig med dei i alt. Difor er det lett å tenkje at kristne kan verta manipulerte til å stemma Frp.

Til alt hell har det kome sterke reaksjoner frå kristne leiari i sentrale posisjoner som kallar dette for navnerøveri. Utruleg frekt. Tor Bjarne Bore skriv at organisasjonen Kristenfol-

ket må arresterast for grovt tjuveri og svindel, og for falsk marknadsføring. I det heile er det grovt misbruk å okupera kristennamnet for å fremma sine smale politiske synsmåter.

Det er og skremmande å sjå korleis ei enkel avis, Norge Idag, prøver å påverka og styre kristenfolket mot ein ytterste høgrestad. I lang tid har dei arbeidd for å kopla Kristeleg Folkeparti og Framstegspartiet. Eg vonar dette ikkje lukkast.

AT KRF HAR satt «fattigdom» på dagsorden er eg svært glad for. Det var Marcus Thrane som i 1850 først tok opp denne kampen. Seinare på 1870-talet var det den faglege og politiske arbeiderrørsla som gjekk i front i kampen for å løfta dei fattige og underprivilegerte grupper i vårt folk opp frå det audmjukande

fattigsamfunn til vårt moderne velferdssamfunn.

Dette har gitt den gjevne mann og kvinne verd og styrke til å stå med rak rygg og løfta hovud. Dette er ei ære ingen skal ta frå arbeiderrørsla.

Det undrar meg difor at KrF vender ryggen til Arbeiderpartiet som dei har så mange felles verdier med i kampen for sosial rettferd og bistand. Eg vil minna om noko som Jesus sa: «Det er på frukten treet skal kjennast.» Det er med andre ord det som du syner i handling som tel for Gud, ikkje alle dine fine ord.

No legg eg valet i Guds hender. Eg veit at det ikkje let seg gjera å «kuppa» Vår Herre.

● **Trygve Urhaug, Vaksdal**

Langt fra mediebildet av en lynsjende mobb er det i Kongo mennesker som strever for å ivareta sin kultur, skriver **TERJE ØSTIGÅRD.**

Kulturell lærdom i Kongo

KISANGAN som del av Øst-Kongo er i dag et av de mest krigsherjede områdene i verden, hvor mer enn fem millioner mennesker har blitt drept i hovedsak på grunn av de eventyrlige rike naturressursene som vi i den vestlige verdenen nyter godt av. Den totale neglisjeringen av de forferdelige tilstandene, og den umenneskelige behandlingen av lokalbefolkningen, voldtekter av kvinner og drap av mennesker for økonomisk gevinst i Vesten, har muliggjort en situasjon hvor private leiesoldater og sikkerhetselskaper profiterer på den menneskelige lidelsen.

Grunnen for krig, miljøkatastrofe og utrydding av regnskog er gruvedrift av edelmetaller og andre metaller vi er avhengig av i et høyteknologisk samfunn. Og som et svar på vår økologiske og etiske ubalanse kjøper vi vår dårlige samvittighet ut av, med god samvittighet i form av bistand og miljøvern, blant annet i Kongo.

HVEM SOM ER direkte eller indirekte skyldige, og hvordan ulike dommer blir utstedt for å gjøre rettferdighet, er en annen sak, men bak det bildet media presenterer av motstand mot nordmenn i Kisangani fins det vanlige mennesker som i sin vanskelige og fattige situasjon prøver og få endene til å møtes og overleve neste dag.

Langt fra mediebildet av en lynsjende mobb mot hvite, er det inne i regnskogen mennesker som lever på tradisjonelt vis og som prøver å ivareta sin kultur og tilpasningsform til tross for ytre press og modernisering, inkludert vestlig innflytelse og økonomi.

I KISANGANIS regnskoger lever det fremdeles grupper av jegere, sankere og fiskere, samt ulike grupper av jordbrukere, som er prisgitt Kongo-elven og den årlige nedbørsvariasjonen. Hva som kan dyrkes, jaktes, sankes og fiskes er avhengig av årstidene

PÅ KARTET: Rettssaken med Tjostolv Moland og Joshua French har gjort Kisangani til et kjent stedsnavn i norske medier.

og hvilke ressurser som er tilgjengelige, og den årlige syklusen skaper en mobilitet og tilpasning som er i pakt med naturens svingninger.

I Kongo er regnskog definert som områder som har minimum 1600–2000 mm med nedbør i året, noe som også setter været i Bergen i perspektiv. I samfunn hvor man lever av og med de naturlige og årlige svingningene gir det muligheter og begrensninger. I visse perioder kan man dyrke, høste, jakte og sanke enkelte arter, mens i andre perioder må man leve av andre ressurser. De lokale kulturene tar vare på det økologiske mangfoldet og naturen styrer menneskene mer enn omvendt.

Religion, mytologi og livssyklusritualer er også en integrert del av naturmiljøet, og selv om man ikke skal romantisere over lokal tilpasning og tradisjonelle kulturer, så representerer denne kulturarven bærekraftige verdier og en motsetning til hva den økologiske katastrofen og nedhoggingen av regnskogen medfører på grunn av vestlige, økonomiske motiver.

NORGE VIL gi nærmere en milliard kroner til Kongo for å hindre at regnskogen blir hugget ned. De samme kreftene som står bak denne miljøkatastrofen er hovedårsak til massedrapet i Kongo og den økonomiske utbyttingen av et land som med sine rike naturressurser er med på å muliggjøre den vestlige velstanden i form av billige råvarer. Og som ulike personer og grupper er med på å forsvare utenomrettslig med våpen og drap i Kongo.

Grunnen til at Kisangani er kjent i Norge er ikke den bærekraftige tilpasningen og de lokale kulturene og tradisjonene blant grupper i regnskogen som tar vare på naturen og økologien, men en konsekvens av Vestens utnyttning og utbytting av Kongo, som Norge også er med på og betaler prisen for, blant annet gjennom bistand og miljøvern. I media har Kongo blitt fremstilt som et primitivt land, men kanskje er det konsekvensene av den vestlige verdens premisser og handlemåte vi ser i det ubehagelige bakspeilet, og spørsmålet bør da stilles motsatt: Hva kan vi lære av Kongo?

FAKTA

KONGO

■ Kisangani i Kongo er for de fleste best kjent for rettssaken mot nordmennene Tjostolv Moland og Joshua French.

■ Mer enn 5 millioner mennesker er drept i borgerkrigen i Kongo, som i hovedsak har funnet sted i Øst-Kongo blant rivaliserende etniske grupper som kjemper om rike naturressurser Vesten profiterer på.

■ Kongoleseren Raphael M. Tshimanga (bildet) var del av forskningsteamet til Nile Basin Research Programme ved UIB våren 2008.

■ Tshimanga studerer lokale folkegrupper og deres forvaltning av vannressurser og tilpasningsformer i regnskogen i Kisangani.

Tause Toppe

DEN RØDGRØNNE regjeringen valgte i høst å skrinlegge Sotrattunnelen, stikk i strid med lokalbefolkningen og politikernes ønsker. 30 velforeninger, 10 000 mennesker og grunneiere og lokalpolitikere i Bergen ønsker en tunneløsning, likevel velger regjeringen som har lovet at lokaldemokratiet skal verdsettes, å skrinlegge prosjektet.

Samtidig som befolkningen på begge siden av Knarrevikundet overkjøres av rødgrønne politikere i Oslo, så feiger lokale rødgrønne politikere ut. De er stille som mus, og blant dem har vært mest taus er Senterpartiets Kjerssti Toppe. Hun er kjent for å være en politiker som tør å si ifra, men i denne saken har hun vært urovekkende taus. Kanskje er det fordi at i Senterpartiland så er det Oslo-makten som rår?

FREMSKRITTPARTIET aksepterer ikke at lokaldemokratiet overkjøres av byråkrater og rødgrønne politikere i Oslo. En tunneløsning er det beste alternativet for en langsiktig løsning på trafikproblemen til og fra Sotra. Alternativet er trafikkaos og et nytt «Danmarks plass» med mangeårige trafikproblemer. Omkampen for Sotrattunnelen har begynt. Første match er mandag 14. september.

Støtter du tunneløsningen? Ja, da teller din stemme!

● **Tor Woldseth** er medlem av komite for miljø og byutvikling (Frp)

TERJE ØSTIGÅRD

post.doc v/Unifob Global, Universitetet i Bergen

Statsministeren

